

# BURDUR'DAKİ **DIYALİZ** SKANDALI YARGIYA TAŞINIYOR!..

## CHP suç duyurusunda bulunacak

CHP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Zeliha Aksaz Şahbaz, Burdur Devlet Hastanesi'nde diyaliz tedavisi gören 3 hastanın hayatını kaybetmesine neden olan olayla ilgili hazırlanan bilirkişi raporuna ilişkin çarpıcı açıklamalarda bulundu. Şahbaz, hastanenin yumuşak su sistemine antifriz olarak kullanılan etilen glikol karışmasının yaşanan trajedinin temel sebebi olduğunu belirtti. Sağlık Bakanlığı'nı sert bir dille eleştiren Şahbaz, ihmaller zincirinin sorumlularına yönelik suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı.



CHP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Zeliha Aksaz Şahbaz, Burdur Devlet Hastanesi'nde diyaliz tedavisi sonrası 3 hastanın ölümüne yol açan olayla ilgili bilirkişi raporuna dayanarak çarpıcı açıklamalarda bulundu. Şahbaz, hastanenin yumuşak su sistemine projeye aykırı olarak eklenen by-pass hattı ve çek valf eksikliğinin, antifrizde bulunan etilen glikolün suya karışmasına neden olduğunu belirtti. Haziran ayında yaşanan olayda 3 kişi hayatını kaybederken 33 kişi yoğun bakıma kaldırılmıştı. Şahbaz, Sağlık Bakanlığı yetkililerini ağır ihmalle suçlayarak, sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını ve benzeri olayların tekrarlanmaması için daha sıkı denetim ve eğitim önerilerinde bulundu. 8'DE

## BURDUR'DA KURAKLIKLA MÜCADELE İÇİN ÖNEMLİ ADIM

Kemerli çiftçilere %100 hibeli yem şalgamı tohumu dağıtıldı



Burdur Ticaret Borsası ile Kemer İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü iş birliğiyle, kuraklık sorununa çözüm üretmek ve tarımsal sürdürülebilirliği desteklemek amacıyla az su isteyen yem bitkilerinin yaygınlaştırılması için önemli bir adım atıldı.

%100 hibeli Ot Tipi Yem Şalgamı tohumu, düzenlenen törenle üreticilere dağıtıldı. Törene katılan Vali Tülay Baydar Bilgihan, yem şalgamının tarım ve hayvancılıkta kuraklığa karşı etkili bir alternatif olduğunu belirtti. 7'DE



**SALDA  
GÖLÜ'NDE  
SU SEVİYESİ  
ALARM  
VERİYOR!..**

Burdur'un Yeşilova ilçesinde doğal güzelliğiyle bilinen Salda Gölü'nde su seviyesi 20 metreye kadar çekildi.

Salda Gölü Koruma Derneği, gölü besleyen yeraltı su yollarının kuruması ve kontrolsüz su kullanımı nedeniyle gölün hızla yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu belirterek acil önlemler çağrısı yaptı. 6'DA

**HAVA KİRLİLİĞİ  
akciğer kanseri  
riskini artırıyor**



3'TE



## Tâceddin Dergâhı

Taceddin AKBAŞ

taceddinakbas@gmail.com



## KÜÇÜK BİR BYPASS YELİ, BİZİ BÜYÜK BİR ŞEHRE SAVURDU

Sürekli okurlarımın hatırlayacakları gibi, 28 Ekim tarihli köşem de yarım asra yakın bir süredir hemdert olduğum ve günlük yazılarım aracılığıyla konuşup görüştüğüm okurlarımdan 2-3 hafta kadar bir izin istemiştım... Nedeni de göğsüm de birkaç gündür hissettiğim ağrımın bir kalp rahatsızlığı olup olmadığını öğrenmek ve gerektiğinde de tedavi olmaya çalışmaktı. Ve bu maksatla Burdur Devlet Hastanesi'nde görevli olan bir kardiyolog dostuma muayene olmuştım. O uzman doktor da benim anjiyo olmam gerektiğini ve istemem hâlinde bana hemen anjiyo yapabileceğini belirtince ben de 'âni gelişen veya beklenmedik bir anda ortaya çıkan' durumu 30 yıldan fazla bir süredir, değeri de 22 yıldır İstanbul da ikâmet emekte olan ve bu süre içinde iyi bir çevre edinmiş, güzel dostluklar ve arkadaşlıklar kurmuş olan oğullarımız ile birlikte oluşturduğumuz WhatsApp grubumuz da 'şaka ile karışık' bir cümleyle paylaştım!



Benim o paylaşımını gördükleri andan itibaren Burdur'daki oğlumuzla irtibata geçen ve ertesi gün İstanbul'dan Burdur'a apar topar gelen canım evlatlarım beni 'anneleriyle birlikte' İstanbul'a getirdiler.



Ve burada da beni İstanbul'un özel hastanelerinde ve muayenelerinde çalışmalarının ötesinde mesleklerinde ünlenmiş ve kendilerini ispatlamış olan doktorlara muayene ettirdiler ve o doktorlar da tetkikler sonucunda bana önce anjiyo uyguladılar, sonra da bypass ameliyatı yaptılar. O nedenle ben o gün bugündür İstanbul'daki evlatlarımın yanında bulunuyorum... Dolayısıyla da İldeki uzak yakın akraba, eş ve dostlarımla birlikte sevgili okurlarımla hasretlerini çekiyorum...

## YARATILANLARA TEŞEKKÜR ETMEYENLER YARADANA ŞÜKRETMİYİ DE BİLMEZLER!

Bu düsturdan hareketle ben de bugünkü yazımı, rahatsızlığımı iştirir iştirmez harekete geçen, dolayısıyla da beni İstanbul'un en ünlü hastanelerinde ve sahasında uzmanlaşmış doktorların marifetleriyle teşhis koyduran, muayene ve tedavi yaptıran, bunun için de hiçbir masraf ve fedakârlıktan kaçınmayan, yani 7x24 baş ucum da nöbet tutan sevgili oğullarıma ve evlerinde beni gözleri gibi koruyup tedavi sürecimin kılınmasında büyük gayret gösteren gelinlerime, artı benimle sevinip benimle üzülen torunlarıma teşekkür ve, ve, ve benim eski sağlık ve sıhhatime kavuşabilmem konusunda şifa ihsan eden Cenab-ı Allah'ıma şükrederek başlamak istiyorum:

Ben önce ciddi bir kalp rahatsızlığım olduğunu fak etmediğim için, sonra da gönül dostlarımı üzmemek, doktorların ziyaret yasaklarına takılı kalmalarını önlemek için İstanbul'a habersiz gitmiş, dolayısıyla da boyutunu ve ehemmiyetini bilmediğim rahatsızlığımı kimseye duyurmamaya çalışmışım... Ancak benim ilk

muayenemi sıkı bir şekilde yapan, rahatsızlığım hakkında en isâbetli teşhisi koyan, dolayısıyla da bizi sahasında uzman ve en tecrübeli hekimlere-doktorlara yönlendiren (evlâtlarımızın aile dostu) Kardiyoloji ve İç hastalıkları Uzmanı Dr. Turan Taner Gündoğdu Beyefendi; İstanbul'un en ünlü özel hastanelerinden birinde görev yapmakta olan Kalp Damar Cerrahisi Uzmanı Doç. Dr. İsmail Oral Hastaoğlu Beyefendi ile yine aynı Hastanede görev yapmakta olan Kalp Damar Cerrahisi Yrd. Doç. Dr. Betül Çelikkol Sertbaş Hanımefendiye yönlendirdi. Dolayısıyla da benim eski sağlığıma sıhhatime kavuşmam için başarılı bir şekilde bypass ameliyatı geçirmem gerektiği konusunda rehberlik etti ve başarılı da oldu elhamdulillah. O nedenle ben, benimle birebir ilgilenen sevgi ve saygıdeğer tüm doktorlarıma, ilgili hastanenin sağlık çalışanları ile birlikte temizlik görevlilerine teşekkür etmeden geçemeyeceğim.

**BİR TEŞEKKÜRÜM DE ESKİ(mez) VALİLERİMİZ VE ŞU ANKI MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞLERİMİZDEN BİRİ OLAN NURETTİN YILMAZ'A, YİNE ESKİ(mez) BEDEDİYE BAŞKANLARIMIZDAN VE ÇOCUKLUK ARKADAŞLARIMDAN BİRİ OLAN SEBAHATTİN AKKAYA İLE 'ÂNİNDA' KAN BAĞIŞINDA BULUNARAK BENİM EN KISA SÜREDE BYPASS OLMAMA YARDIMCI-VESİLE OLAN OĞULLARIMIN FEDÂKÂR ARKADAŞLARINA OLACAK. ÇÜNKÜ BU MUHTEREM ZEVAT BENİMLE HEMDETTİ OLDU VE BENİM İÇİN ELİNDEN GELEN HERŞEYİ YAPTI-YAPMA SÖZÜ VERDİ!!!**

Uzun lâfın kısası meselenin hülâsası; ben okurlarım için biraz sıkıcı olduğunu düşündüm bu yazımı daha fazla uzatmak istemiyor ve satırlarımı Hz. Ömer (r.a)'in, "İyi dost, iyi günde çağrıldığında, kötü günde ise çağrılmadan gelendir..." şeklindeki veciz sözleriyle noktalamak istiyor, herkese sağlıklı sıhhatli ve âfiyetli günler diliyorum.



## Bucak Millet Ormanı İhalesinde Rekor Teklif!



## İHALEYİ ALAN BELLİ OLDU

**Bucak Millet Ormanı ihalesi 4 milyon 50 bin TL'lik rekor teklifle sonuçlandı!**

Burdur'un Bucak ilçesinde düzenlenen ve büyük heyecana sahne olan Millet Ormanı ihalesi sonuçlandı. Kapalı zarf usulüyle başlayan ve ardından açık artırma ile devam eden ihalede kıyasıya bir rekabet yaşandı. Toplamda 17 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen ihalede, iki katılımcı evrak eksikliği sebebiyle elenirken, geriye kalan 15 kişi arasından en yüksek teklif sahipleri açık artırmaya hak kazandı.

Kapalı zarfta en yüksek teklifle ri veren Kocaaliler Petrol ve Aytül

Topay arasında geçen nefes kesen açık artırma sürecinde, kazanan taraf yıllık 4 milyon 50 bin TL ile

**İşletme hakkı 4 milyon 50 bin TL ile Aytül Topay'ın!**

Aytül Topay oldu. Bu teklif ile Bucak Millet Ormanı'nın işletme hakkı Topay'a geçti. Millet Ormanı ihalesi, katılımcıların yoğun ilgisi ve yüksek teklifleri ile dikkat çekerken, bölgenin doğal güzelliklerini koruma ve vatandaşların kullanımına sunma konusunda önemli bir adım olarak değerlendiriliyor. Yetkililer, ihale sonrası yapılan açıklamada, işletmecinin çevre ve sürdürülebilirlik ilkelerine uygun şekilde hizmet vereceğini vurguladı.

■ KADRIYE ÇETİN



## Burdur Emniyet Müdürlüğü'nden

## ÖĞRENCİ GÜVENLİĞİ İÇİN BÜYÜK UYGULAMA

Okul ve yurt çevrelerinde emniyet tarafından yapılan denetimlerde 310 okul ve 958 park kontrol edildi.

Kamu düzeninin sağlanması, suç ve suçlularla mücadele amacıyla Burdur İl Emniyet Müdürlüğü tarafından yapılan denetim çalışmaları kararlılıkla sürdürülmektedir.

Bu çerçevede, İl Emniyet Müdürlüğü ekipleri, öğrencilerin güvenli bir ortamda öğrenim ve barınmalarını sağlamak amacıyla okul ve yurt çevrelerinde planlı ve şok uygulamalar gerçekleştirmişti.

Yapılan denetimlerde, 343 kafe/-kafeterya, 128

internet kafe/oyun salonu, 519 market/büfe, 958 umuma açık park/bahçe, 310 okul çevresi kontrol edilmiş, 17.403 şahıs sorgulanmıştır.

Uygulamalar sonucunda aranan 3 şahıs yakalanmış ve çocuklara sigara satışı yaptığı tespit edilen 6 işyeri sahibi hakkında "Sağlık İçin Tehlikeli Madde Temini" suçundan adli işlem yapılmıştır.

■ VALİLİK BASIN

Yıl: 71 **y9 yeni gün**

Kuruluş Tarihi: 1.09.1954 Pazar hariç süreli yerel yayın

18 Kasım 2024 Pazartesi - Sayı: 21381

Kurucular:  
**Osman ŞAN - Muharrem TUNCEL**

Sahibi: **Kürşat TUNCEL**

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Şadiye ÜNAL**

**İDARE YERİ ve DİZGİ - BASKI (Yeni Gün Tesisi)**

Konak Mah. Uğuz Sok. No: 23/4 - BURDUR  
Tel & Fax: 233 38 93

e-posta: info@burduryenigun.com

**UETS (Elektronik tebligat adresi):** 15345 - 43771 - 09430

**Dağıtım:** Burdur Turkuvaş Başbayii **Fiyatı: 4 TL.**

**Tek Sütun cm. Resmi İlan:** 140 TL.  
**Abone:** 1 Yıllık 2.000 TL.

Gazetemiz, Basın ve Ahlâk İlkelerine uymaya söz vermiştir.



# HAVA KİRLİLİĞİ

## akciğer kanseri

### riskini artırıyor



Günümüzde en sık görülen kanser türlerinin başında akciğer kanseri gelirken hastalığa ilişkin farkındalığı artırmak amacıyla kasım ayı tüm dünyada "Akciğer Kanseri Farkındalık Ayı", 17 Kasım ise "Akciğer Kanseri Farkındalık Günü" olarak kabul ediliyor. Tütün ve tütün ürünleri kullanımının yanı sıra hava kirliliği de hastalığın nedenleri arasında gösteriliyor.

Hava kalitesi ile ilgili olarak Temiz Hava Hakkı Platformu (THHP) tarafından her yıl yayımlanan Kara Rapor'a göre Türkiye'de 2022 yılında 68 bin 440 kişi hava kirliliğine bağlı hastalıklar nedeniyle hayatını kaybederken hava kirliliğiyle ilişkili ilk 5 ölüm nedeni kalp-damar hastalıkları, kronik solunum hastalıkları, kanserler, diyabet ve kronik böbrek hastalıkları ile solunum enfeksiyonları olarak sıralandı.

Hava kirliliği kaynaklı en çok ölüm İstanbul, İzmir, Bursa ve Ankara'da kayıtlara geçerken bu illeri Manisa, Balıkesir, Aydın, Konya, Mersin ve Adana takip etti. Ölüm nedenleri arasında hava kirliliğinin en üst sırada yer aldığı il yüzde 41,11 ile Hakkari olurken, bu oran Batman'da yüzde 34,2,

Şırnak'ta yüzde 30,24, Muş'ta yüzde 30,23, Malatya'da yüzde 29,41, Iğdır'da yüzde 24,43, Şanlıurfa'da yüzde 24,32, Ağrı'da yüzde 23,86, Osmaniye'de yüzde 23,44, Gaziantep'te ise yüzde 23,06 oldu.

#### En önemli nedenlerinden biri fosil yakıt kullanımı

AA muhabirinin sorularını yanıtlayan THHP Koordinatörü Deniz Gümüsel, hava kirliliğinin en önemli nedenlerinin fosil yakıt kullanımı, sanayi tesislerinde yapılan yakma dışı diğer işlemler, atıklar, madencilik ve inşaat faaliyetleri ile tarım ve hayvancılık sırasında ortaya çıkan kirletici gaz ve partikül maddeler olduğunu söyledi.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından desteklenen Küresel Hastalık Yükü çalışmasına göre hava kirliliğinin dünya genelinde ölüme neden olan riskler arasında 2'inci sırada bulunduğunu belirten Gümüsel, "Aynı çalışmaya göre 2021'de Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOA) sonucu ölümlerin yüzde 47,91'i, iskemik kalp hastalığı sonucu ölümlerin yüzde 27,73'ü, inme sonucu ölümlerin yüzde 27,44'ü, akciğer kanseri sonucu ölümlerin yüzde 18,56'sı,

diyabet sonucu ölümlerin ise yüzde 17,01'i hava kirliliğine bağlı gerçekleşti." dedi.

Hava kirliliğini halk sağlığı açısından yüksek risk doğuran ancak önemli ölçüde önlenilebilir bir sorun olarak nitelendiren Gümüsel, bunun için atılacak öncelikli adımların enerjide kömür başta olmak üzere fosil yakıt kullanımını bırakmak, enerji ve sanayi tesislerini sıkı denetlemek, ulaşımda toplu taşıma sistemlerini tercih etmek ve kent planlamasını buna uygun şekilde yapmak olduğunu ifade etti.

#### "Kadınlar dış ortam kirliliğinden daha fazla etkileniyor"

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) Akciğer Kanseri Çalışma Grubu Başkanı Doç. Dr. Pınar Akın Kabalak, ulaşım araçları, fabrikalar, orman yangınları, volkanik hareketlilik, rafineriler, temizlik malzemeleri ve inşaat malzemeleri kaynaklı, kanserojen etkiye sahip birçok gazın havaya karışarak kirliliğe neden olduğunu aktardı.

Akciğer kanserinin tüm dünyada kansere bağlı ölümlerin başlıca nedeni olduğunu aktaran Kabalak, sözlerini şöyle sürdürdü: "Yapılan araştırmalara göre

dış mekan hava kirliliği tek başına akciğer kanseri riskini yüzde 10 artırıyor. Hava yollarımızı döşeyen dokuların her nefeste toksik maddelere maruz kalmaları, normal büyüme özelliklerini kaybedip kontrolsüz bir çoğalma sürecine girmelerini tetikliyor. Özellikle sanayisi gelişmiş toplumlarda bu risk daha fazla. İç mekan hava kirliliğinde ise tehlike daha fazla olabilir. Şöyle ki bina inşaatı süresinde kullanılan malzemelerde asbest varlığı veya kötü yapı malzemeleri nedeniyle ortaya çıkan radon gazı, sigaradan sonra en yüksek riske sahip. Yine düşük gelirli toplumlarda kapalı alanda ısınmak ya da pişirmek için kullanılan fosil yakıtlar solunum yolu dokularını hasarlandırarak kansere yol açabilir."

Orta gelirli ülkelerde iç ortam, yüksek gelirli ülkelerde ise sanayileşmenin de etkisiyle dış ortam hava kirliliğinin akciğer kanseri gelişiminde riskli bulunduğunu bildiren Kabalak, araştırmalara göre kadınların dış ortam kirliliğinden daha fazla etkilendiğini işaret etti.

Solunum yollarına bağlı kanserlerin tüm dünyada ölüm nedenleri arasında ilk sırada yer aldığı bilgisini veren Kabalak,

çevresel kirlilik ve kanser arasındaki ilişki üzerinde en fazla araştırmanın akciğer kanseri üzerine olduğuna ve özellikle çapı 2,5 mikrometre ve altındaki partikül madde ve nitrojen dioksit uzun süreli temasın akciğer kanseri riskini yüzde 8 artırdığına dikkati çekti.

Kabalak, hava kirliliğine bağlı hastalıklarda riski azaltmak için şu tavsiyelerde bulundu:

"Bireysel olarak sigara ve diğer tütün ürünlerinden uzak durulmalı, özellikle küçük yerleşim birimlerinde binaları sıvama da asbest içeren ürünler kullanılmamalı, orman yangınlarına yol açabilecek piknik faaliyetlerinden uzak durulmalı ya da bu faaliyetler önceden izin verilen alanlarda yapılmalı. Riskli meslek grupları için iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyulması, koruyucu ekipmanların temini ve kullanımının sağlanması ve yeteri sıklıkta denetimlerin yapılması önemli. Toprak, su ve hava kirliliğine yol açan işletmeler için idari işlemlerin yapılması, gerekli önlemlerin alınmasının sağlanması ve küresel iklim krizi ile mücadelede uluslararası toplumla işbirliği içinde bulunulması gerekiyor."

Kaynak: AA

## Hava kirliliği akciğer kanseri riskini artırıyor

Tütün ve tütün ürünleri kullanımının yanı sıra hava kirliliği de akciğer kanserinin nedenleri arasında gösteriliyor

Hava kirliliği, dünya genelinde ölüme neden olan riskler arasında 2. sırada

Türkiye'de

**68.440 kişi**

hava kirliliğine bağlı hastalıklar nedeniyle hayatını kaybetti

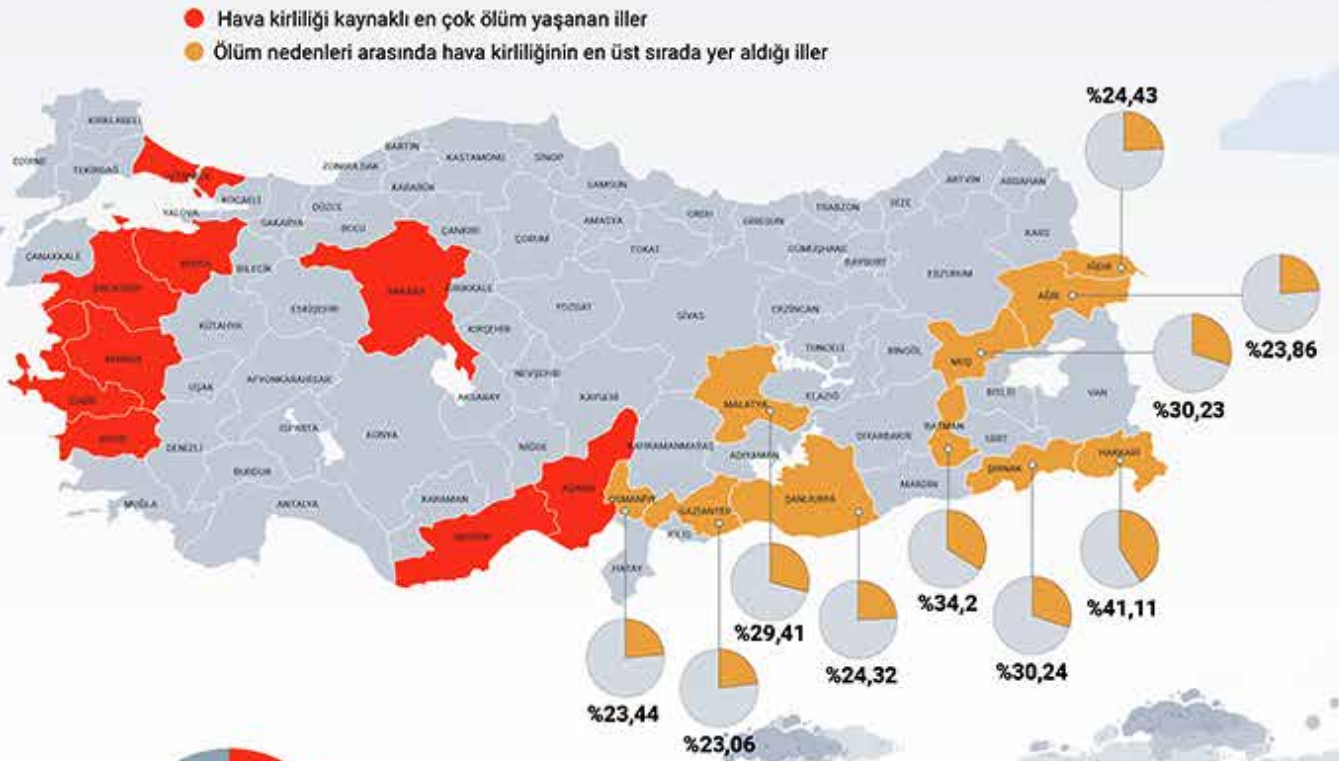
Hastalık sonucu ölümlerde hava kirliliği oranları (2021)

KOA) ölümlerinin %47,91'i

İnme ölümlerinin %27,44'ü

İskemik kalp hastalığı ölümlerinin %27,73'ü

Diyabet ölümlerinin %17,01'i



**%10** Dış mekan hava kirliliği akciğer kanseri riskini %10 artırıyor

**%18,56** Akciğer kanseri sonucu ölümlerin %18,56'sının nedeni hava kirliliği



# Türkmeneli coğrafyası'nda, Irak ve Suriye'nin kuzeyinde neler oluyor?



Nüfus üzerinden emperyal oyunlar yine devam ediyor

## KERKÜK'TE İKİNCİ DEMOGRAFİ DARBESİ

### Kürtlere karşı Araplar, Kerkük'te ikinci demografi darbesi

Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'ndeki nüfusun belirlenmesi için bir aydır devam eden nüfus sayım sürecinde "demografik müdahale" tartışmaları yaşanıyor.

Yapılan hazırlıkların ardından 20, 21 Kasım günlerinde sokağa çıkma yasağı ilan edilerek evde nüfus sayımı planlanıyor. Ancak Kürt partileri ile merkezi Irak yönetimi arasında yaşanan güvensizlik nedeniyle sayımın ertelenmesi gündemde.

Türkmenler açısından önem taşıyan Kerkük vilayetinde, demografik yapıyla ilgili tartışmalar öne çıkıyor.

Bölgede en son nüfus sayımı 1957 yılında yapılmış, bu sayımda şehirdeki Türkmen nüfus yüzde 60 olarak kayıtlara geçmişti.

Haber Global Web Özel'e açıklamalarda bulunan Kerküklü Türkmen siyasetçi ve Irak Türkmen Cephesi Temsilcisi Ahmet Muratlı, o tarihten bu yana kentte Türkmen nüfusun hedef alındığını belirterek, demografi tartışmasının, bu kez Kürtler ve Araplar arasında yaşandığını söyledi.

Kürtlere göre kente 600 bin Arap yerleştirildi.

### ETNİK KÖKEN TARTIŞMASI

Kerkük'teki genel nüfus sayımı konusunda şüpheleri olduğunu açıklayan Barzani yönetimindeki KDP'nin yetkilileri, Irak'ın diğer şehirlerinden 65 binden fazla ailenin şehre getirilip nüfus sayımına dahil edilmesinin "siyasi amaçlarla" kullanılabileceğini söylüyorlar.

KDP Kerkük Ofisi yetkililerinden Lokman Kakeyi, Kerkük'te nüfus sayımına tabi tutulacak vatandaşların daha sonra çıkarılacak

bir kararla 10 yıl sonra kimliklerini Kerkük'e kaydettirmelerinden endişe duyduklarını belirtti.

Ancak Kerkük İstatistik Müdürü Mustafa Ekrem, yerel medyaya verdiği demeçte nüfus sayımının amacının farklı olduğunu belirterek "Nüfus sayımının siyasi konularla ilgisi yoktur. Etnik köken ve mezhep sayımı değildir" dedi.

### 600 BİN ARAP YERLEŞTİ

Öte yandan Kürt partilerin temsilcilerine göre Bağdat yönetimi kenti "Araplaştırmak" istiyor. Bölge yönetiminden Fehmi Burhan ise, Kerkük'e ve Kürtlerin yoğun olduğu çevre kasabalara 600 bin Arap yerleştirildiğini bildirdi.

Burhan yaptığı açıklamada, "Bu nüfus sayımı bölgemiz için hayırlar barındırmıyor. Çünkü Arap iktidarları tarih boyunca Kürtleri bu bölgeden çıkarmak ve Araplaştırmak için türlü baskı ile göçertme politikaları uygulamıştır" dedi.

### 9 YENİ MAHALLE

Bölgedeki Kürt siyasi temsilcilerin elde ettiği verilere göre merkezi yönetim, Kerkük'te çoğunluğu Arap 9 yeni mahalle oluşturdu.

Fehmi Burhan; Kerkük'te, Türkmen, Kürt ve Arapların bir arada yaşaması gerektiğini belirtirken, bölgenin Araplaştırılması ile ilgili bir de rapor hazırladıklarını dile getirdi. Kürt partilere göre sağlıklı bir nüfus sayımı yapılması için Irak Anayasası'nın Kerkük'ün statüsü ile ilgili 140. maddesinin uygulanması gerekiyor. 140. madde, Saddam Hüseyin yönetiminin Enfal katliamı sırasında uyguladığı Araplaştırma politikasını tersine çevirecek tedbirlerin alınmasını içeriyor.

Kerkük'te Türkmenler nüfusun yüzde 60'ını oluşturuyordu.

### IRAK KRALLIĞI BAŞLATTI

Söz konusu madde kentte Türkmen varlığı açısından da önem taşıyor.

Ahmet Muratlı 1957 nüfus sayımının ardından Türkmenlerin Kerkük'teki durumuyla ilgili şu bilgileri veriyor: "Demografik yapının değiştirilmesi Irak Krallığı döneminde başladı. Böylelikle bölgenin nüfus yapısının değiştirilmesi hedeflendi. Irak devleti bu sebeple bölgeyi Araplaştırmaya başladı. Şehrin batısına, güneyine Sünni Araplar yerleşti. O dönemde Kerkük'ün güneybatısında bir ilçe kuruldu ve Araplar buraya yerleştirildi. Saddam da bunu devam ettirdi."

Nüfus sayım sürecinin başında Haber Global Web Özel'e konuşan Muratlı, "Nüfus sayımında her ne kadar 'Türkmen misin', 'Kürt müsün', 'Arap mısın' şeklinde bir soru yoksa da biliyoruz ki nüfus sayımı teknik yönden değişti. Sorulacak soruların içinde sonradan analiz edilecek veriler olacak. Sonradan karşımıza çok tuhaf tablolar çıkabilir. Bu baskın bir nüfus sayımı" ifadelerini kullandı.

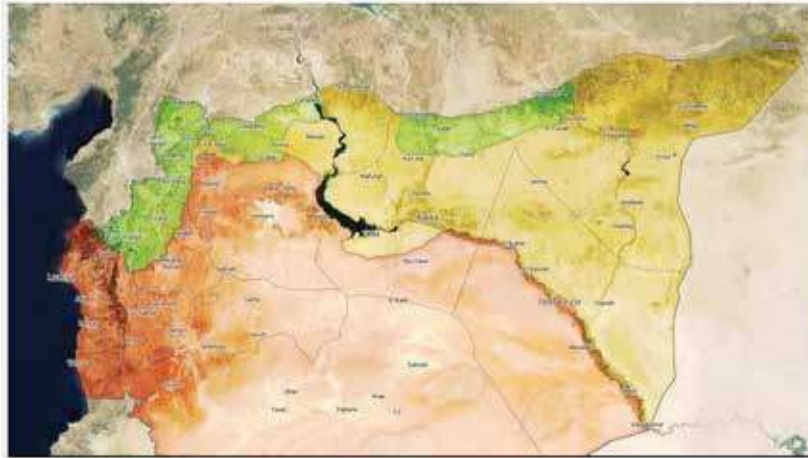
(ertan.altan@haberglobal.com.tr - Web Özel)

## Orta Doğu'da tırmanan gerilim ve sözde 'terör koridoru'

### "Misak-ı Milli" ABD tuzağı mı? Türkiye'ye çifte kuşatma

Suriye'nin kuzeyinden İran'a uzanması planlanan sözde 'terör koridoruna' yönelik stratejik hamle ve seçenekler tartışılmaya devam ederken, geçtiğimiz gün yapılan iki önemli açıklama gözleri terör örgütü PKK/PYD ile İsrail arasındaki bağlantılara çevirdi. Son günlerin merak edilen bir diğer konusu da "Büyüyen Türkiye, Misak-ı Milli" stratejisinin ABD tuzağı olup, olmadığı...

### Suriye'nin kuzeyinden İran'a uzanması planlanan terör koridoru



### "Misak-ı Milli" ABD tuzağı mı? Türkiye'ye çifte kuşatma

İsrail'in, Türkiye'ye yönelik son tepki çeken açıklaması İsrail Dışişleri Bakanı Gideon Saar'dan geldi. "Kürtler, bizim doğal müttefikimiz" diyen Saar, "Kürtler, İran ve Türkiye'nin zulmünün kurbanıdır. İsrail'in onlarla iletişimi

kurması ve ilişkilerini güçlendirmesi gerekiyor" ifadelerini kullandı.

Bu açıklamadan bir gün sonra, Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler ise İsrail'in Türkiye'ye saldırma ihtimalinin çok yüksek olduğunu belirtti; "3. Dünya Savaşı her an çıkabilir" dedi.

Orta Doğu'da tırmanan gerilim ve sözde 'terör koridoru' üzerinden yürütülen İsrail planlarını masaya yatıran 3 önemli isim 'haberglobal.com.tr' aracılığı ile çok çarpıcı tespitlerde bulundu.

Prof. Dr. Köni: "Türkiye, sınırlarını genişleterek, 20 milyonu aşan

Kürt nüfusüne içine alacak bir kaynağa sahip değil. Bu bir ABD planıdır ve gelecekte bölünmeye yol açar."

### "ABD-RUSYA PAZARLIĞI"

"İsrail; Türkiye ve İran'ı sıkıştırmak için Kürt kartını sahaya sürdü. 2. Trump döneminde, ABD ile Rusya arasında pazarlıklar başlayacak.

Ruslar'a; Ukrayna savaşının bitirilmesi karşılığında, Suriye'den çekilme teklif edilecek. ABD ve Rusya ikilisi, İran ve Türkiye'nin denklem dışı bıraktığı 'Yeni Suriye'de özerk yapı için el sıkışabilir. Rojova adı verilen bölgede kurulacak özerk yapı, Türkiye ve İran'ı köşeye sıkıştırmak için kullanılacak."

### "MISAK-I MİLLİ TUZAĞI"

"ABD ve Rusya'nın; terör örgütü PKK/YPG ile sorunu yok. İki ülkenin asıl hedefi; hem İdlip'teki radikal İslamcı örgütlerin hem İran'ın vekil savaşçılarının hem de Türk askerinin Suriye'den çıkartılması.

CIA ve MOSSAD ile PKK/YPG arasında uzun süredir devam eden ittifak, ayyuka çıkmış durumda.

Ruslar da, İsrail'in yayılmacı politikası ve Davut Koridoru'na karşı çıkmıyor. ABD ise 'Misak-ı Milli, büyüyen Türkiye' yalanıyla bizi tuzağa çekmek istiyor."

### "BORCU İSTERLER"

"Acilen Ankara-Şam hattında diplomatik ilişki tesis edilerek, ortak çözüm üzerinde çalışılmalı.

Rusya'nın Türkiye'ye karşı kozlarından biri de 30 milyar dolarlık doğalgaz borcu. Olası bir askeri harekatta bu borcu talep ederler. İsrail'in Türkiye'ye saldırması ise ihtimal dışı."

Prof. Dr. Hüseyin Bağcı (Uluslararası İlişkiler Uzmanı)

### "JEFFREY'NİN FİKRİ"

"İsrail'in Türkiye'ye yönelik söylem ve girişimleri yeni değil.

Daha önce bizzat İsrail ve ABD'li diplomatlardan benzer ifadeler duydum.

ABD, Misak-ı Milli haritası üzerinden tuzak kurma peşinde. ABD tarafından sürekli olarak, Fırat'ın doğusundaki yapının PKK olmadığı ve YPG'nin Türkiye için tehdit teşkil etmeyeceği söyleniyor.

PKK/YPG'nin meşrulaştırılması planı Barzani üzerinden yürütülmek isteniyor. Bu planların fikir babası James Jeffrey olduğu unutulmamalı."

Prof. Dr. Yılmaz: "Türkiye için asıl tehlike, PKK/YPG üzerinden yürütülecek Amerikan stratejisi. PKK'yı tasfiye adı altında, terör örgütünü YPG'ye eklemleyip meşrulaştırma girişimi söz konusu."

### "ZOR GEÇECEK"

"İsrail ile terör örgütü PKK arasındaki ilişki yeni değil. Filistin halkına yaşatılanları asla kabul edemeyiz.

Ancak her ülke ile çıkarlarımız ve diplomatik kazanımlara dayalı ilişkilerin sürdürülmesi gerekiyor.

İsrail, varlığını devam ettirmek için bölgenin istikrarsız kalmasını istiyor. 2. Trump dönemi bizim için zorlu olacak."

### "MEŞRULAŞTIRMA ÇABASI"

"İsrail, Türkiye'ye saldıramaz. Kaldı ki, İsrail, askeri güç bakımından Türkiye ile aynı teraziye koyulacak bir ülke değil.

Musul ve Kerkük'ü içine alacak, büyüme stratejisinin olamayacağı hem Özal döneminde hem de 2006 ve 2015'de görüldü.

Bu planın arkasında ABD var. Ruslar ise, Suriye'deki varlığını sürdürmek için hem Esad'ı, hem Kürtler'i kaybetmek istemiyor. Ruslar için önemli olan 'YPG'nin kendi safına katılması."

(mert.inan@haberglobal.com.tr - Web Özel)



# Azerbaycan'ın Karabağ Zaferi

**Azerbaycan'ın  
Karabağ zaferinin  
üzerinden 4 yıl geçti**

İkinci Karabağ Savaşı'nda 44 gün içerisinde topraklarını kurtaran Azerbaycan ordusu, halkın yıllar süren vatan hasretine son verdi.

Ermenistan, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından işgal ettiği Karabağ ve çevresindeki topraklardan yaklaşık 30 yıl boyunca Azerbaycan askerlerine ve sivillerine saldırılar düzenledi.

Ermenistan ordusunun sivilere yönelik saldırılarının giderek artması ve 27 Eylül 2020'de temas hattındaki köylerin ağır silahlarla ateşe tutulması, bardağı taşıran son damla oldu. Azerbaycan ordusu, aynı gün Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in emriyle karşı operasyona başladı.

Bir süre sonra Azerbaycan için "vatan savaşına" dönüşen operasyon 44 gün sürdü. Azerbaycan ordusu 5 şehir, 4 kasaba ve 286 köyü işgalden kurtardı.

Savaşta, Azerbaycan ordusu 2 bin 908 şehit verdi, 94 sivil Azerbaycanlı Ermenistan'ın saldırısı sonucu yaşamını yitirdi.

Ermenistan, Azerbaycan ordusunun 8 Kasım 2020'de Karabağ'ın sembol şehri Şuşa'yı kurtarmasıyla hezimetini kabul etti. Azerbaycan, Ermenistan ve Rusya arasında 10 Kasım 2020'de savaşı bitiren üçlü bildiri imzalandı.

Bildiri gereği Ermenistan ordusu Ağdam, Kelbecer ve Laçın illerini de terk etmek zorunda kaldı.

Üçlü bildirin imzalandığı 10 Kasım tarihi "Zafer Günü" ilan edilse de bu tarih, Mustafa Kemal Atatürk'ün vefat günü olduğu için Şuşa'nın işgalden kurtarıldığı 8 Kasım ile değiştirildi.

## SİHA'ların etkisi

İkinci Karabağ Savaşı'nda Azerbaycan, Ermenistan ordusuna karşı silahlı insansız hava araçlarını (SİHA) yoğun şekilde kullandı. Ermenistan ordusuna ait çok sayıda silah ve mühimmat Azerbaycan'a ait SİHA'larla imha edildi. SİHA'larla çekilen savaş görüntüleri Azerbaycan'da sevince neden olurken Ermenistan tarafında olumsuz psikolojik etki yarattı.

## Türkiye'nin desteği Azerbaycan'a güç verdi

Savaşın ilk anlarından itibaren başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Türk devlet yetkilileri sık sık Azerbaycan'ın yanında olduklarını açıkladı. Türkiye, üçüncü ülkeleri Azerbaycan'ın hak savaşına müdahale etmemesi konusunda uyardı. Türkiye'nin bu desteği Azerbaycan halkı ve ordusuna moral sağladı.

Cumhurbaşkanı Aliyev, Karabağ'la ilgili her konuşmasında, Erdoğan'ın "Azerbaycan yalnız değildir" sözünün üçüncü güçlerin savaşa müdahil olmasını önlediğini belirterek Türkiye'nin desteklerini hiçbir zaman unutmayacaklarını ifade etti.

## İşgalden kurtarılan bölgelerde hayat canlanıyor

Azerbaycan hükümeti, 2. Karabağ Savaşı'nın bittiği 10 Kasım 2020'den bu yana geçen 4 yılı Karabağ zaferinin diplomasi masasında da sürdürülmesi ve

işgalden kurtarılan bölgelerin imar çalışmalarıyla geçirdi. Savaşın sonuna kadar hiç vakit kaybetmeden çalışmalara başlanılan Azerbaycan'da, işgal döneminde 30 yıl boyunca Ermenilerce tahrip edilen ve atıl bırakılan, üç yıl önce de şiddetli çatışmaların yaşandığı bölge, artık "akıllı şehir" ve "akıllı köy" konseptli yerleşim birimlerinin, havalimanlarının ve yolların inşa edildiği, tarım alanlarının ekilmeye başlandığı bir bölge haline geldi. Bölgedeki tüm yolları yenilemeye başlayan Azerbaycan, geçen 4 yılda Fuzuli ve Zengilan'da 2 uluslararası havalimanı inşa etti. Laçın'da da yeni havalimanı inşa ediliyor. Azerbaycan, 4 yıldır bölgenin imar ve ihyası için 10 milyar dolardan fazla harcama yaptı.

Zengilan, Fuzuli, Cebayıl, Şuşa ve Laçın'da devletin inşa ettiği evlere yüzlerce aileden oluşan 10 binden fazla insan geri döndü. Çalışmak için bölgeye gidenlerle

birlikte bu sayı 30 bini geçiyor. Azerbaycan devleti 2026'ya kadar bölgeye 140 bin insanın yerleştirilmesini planlıyor.

2. Karabağ Savaşı'nın ardından Azerbaycan, Ermenistan'a barış müzakerelerine başlama önerisinde bulundu. Her iki ülkenin dışişleri bakanlığı tarafından yürütülen müzakerelerde barış anlaşması metninin yaklaşık yüzde 80'i üzerinde anlaşmaya varıldı. Taraflar, uzlaşma elde edilemeyen hususlarda müzakerelerini sürdürüyor. Azerbaycan, barış sürecinin ilerlemesi için Ermenistan Anayasası ve diğer yasa ve mevzuatlarındaki Azerbaycan'a karşı toprak iddialarına son verilmesi gerektiği görüşünü savunuyor.

## Karabağ'da Azerbaycan'ın egemenliği tam sağlandı

İkinci Karabağ Savaşı'ndan yenilgiyle ayrılan Ermenistan, ordularının bir kısmını

Azerbaycan'dan çekse de bir kısmını çok sayıda silah ve mühimmatla Karabağ'da varlığını sürdüren yasa dışı sözde Ermeni rejime bıraktı.

Azerbaycan yönetimi, Ermenistan'dan ordularını geri çekmesini, Karabağ'daki sözde rejimden de iddialarından vazgeçip kendini feshetmesini talep etse de bu talepler göz ardı edildi.

Bu durum üzerine Azerbaycan, 19 Eylül 2023'te Karabağ'da anayasal yapıyı yeniden tesis etmek amacıyla "antiterör operasyonu" başlattı.

Yaklaşık 24 saat süren operasyonda Karabağ'daki Ermenistan silahlı birlikleri ve yasa dışı güçler silah bıraktı. Mevzilerini terk ederek geri çekilen Ermeni güçleri, silahlarını Azerbaycan ordusuna teslim etti. Böylece, Cumhurbaşkanı Aliyev'in tabiriyle Karabağ'da "Azerbaycan egemenliğini tam sağladı." (AA)

## Azerbaycan'ın Karabağ zaferinin üzerinden 4 yıl geçti

Azerbaycan, savaştan sonra geçen 4 yılda bölgenin imar ve ihyası için 10 milyar dolardan fazla harcama yaptı, 10 binden fazla insan ata yurduna geri döndü

**27 EYLÜL  
10 KASIM 2020**

**5** Şehir  
**4** Kasaba

**286** köy  
işgalden kurtarıldı

**2 BİN 908**  
şehit

**94** sivil hayatını  
kaybetti

**27 EYLÜL 2020**

Ermenistan, Azerbaycan mevzilerine ve sivil yerleşim birimlerine ateş açtı

Azerbaycan, tüm cephe boyunca karşı saldırı başlattı

**28 EYLÜL**

Ülkede kısmi seferberlik ilan edildi

**3 EKİM**

Tertir ilinin Sukavuşan kasabası işgalden kurtarıldı

**4 EKİM**

27 yıl işgal altında bulunan Cebayıl şehri işgalden kurtarıldı

**10 EKİM**

İnsani amaçlı geçici ateşkes sağlandı

**11 EKİM-17 EKİM**

Ermenistan'ın Gence'ye saldırılarında 25 sivil hayatını kaybetti. 17 Ekim'de Fuzuli işgalden kurtarıldı

**18 EKİM**

İnsani amaçlarla yeni geçici ateşkes ilan edildi fakat Ermenistan ateşkese uymadı

**20 EKİM-25 EKİM**

20 Ekim'de Zengilan 25 Ekim'de Gubadlı işgalden kurtarıldı

**26 EKİM**

ABD'nin girişimiyle insani amaçlı geçici ateşkes imzalandı. Ermenistan ateşkese yine ihlal etti

**27 EKİM-28 EKİM**

Ermenistan'ın Berde'ye düzenlediği saldırılarda, 26 sivil hayatını kaybetti

**8 KASIM**

Şuşa işgalden kurtarıldı

**10 KASIM**

Azerbaycan, Ermenistan ve Rusya arasında bildiri imzalandı. Ermenistan yenilgiyi kabul etti

**20 KASIM**

Azerbaycan ordusu, 27 yıldır işgal altında bulunan Ağdam'a girdi

**25 KASIM**

Kelbecer, Azerbaycan'a iade edildi

**30 KASIM**

Ermeni güçleri Laçın'dan çıktı

**2023**

Azerbaycan, 19 Eylül'de antiterör operasyonu düzenleyerek Karabağ'da egemenliği tam sağladı





**Fatih ÖZCAN**

## Orta Asya'dan batıya (Mâverâünnehir'e) kayan Türk tarihi

(Türk Orta çağı -Anadolu'da Türkler)-35

**SARAYÖNÜ BÖLGESİNE HÂKİM KACAHISAR KALESİNİN ELE GEÇİRİLMESİ: 1287**

Bir yıl sonra 1287 yılında Osman Gazi Karacahisar'ı ele geçirdi. Karacahisar tekfuru, Bitinya Ucnunun ikinci büyük tekfuruydu. Aşıkpaşazade'ye göre (S.98), Osman Gazi, Karacahisar'ı almakla sancak beyliği statüsüne kavuştu; burasını Müslüman halkla iskân ederek, imam ve kadı atayarak, ayrı bir Pazar yeri belirleyerek, en önemlisi de bağımsızlığını ilan edip adına hutbe okutarak beylik merkezi yaptı. Bu icraatlarına ek olarak Osman Gazi, Karacahisar'ı kılıcının hakkıyla aldığını, "büyük atasının Anadolu'ya ilk gelen Süleyman Şah olduğu"nu ve "Gökalp neslinden geldiğini söylemiş", yani hanlık iddiasında bulunmuştur. Karacahisar, nehirlerin kesiştiği bir ovada bulunmaktadır. "Şarhöyük, Porsuk çayı ötesinde Odunpazarı bayırında kurulmuş bir Müslüman şehri Eskişehir, Eskişehir'e 7 km. uzaklıkta hâkim tepede Bizans kalesi Karacahisar, Karacahisar eteğinde Karacaşehir" bulunmaktadır. Karacahisar, Anadolu-İstanbul anayolunun kesiştiği bir noktada stratejik konumuyla bölgeye hâkim, dönemine göre son derece önemli bir noktadadır. Osman Gazi, Karacahisar'ı almakla bölgeye hâkim duruma geçmiş, Neşri'ye göre (Cihannüma, S. 86) Eskişehir'e sahip olmuştur. Konya'ya gönderdiği yeğeni Aktimur'un getirdiği sancak beyliği alametleriyle birlikte 1288 yılında Bitinya Ucuna Selçuklu sultanı adına hâkim olmuştur. Bu da sancak beyliği anlamına gelmektedir. (\*80)

Burada farklı yorumlar da bulunmaktadır. Neşri Kitab-ı Cihan-Nüma'da, Selçuklu sultanı Alaeddin Keykubat'ın ölümüyle Selçuklu devletinin fiilen tarihe karıştığını, Selçuklu hanedanının ortadan kalktığını, bundan dolayı "hutbe Osman Gazi adına okundu" yorumunda bulunmaktadır. (\*81)

Karacahisar gibi Sarayönü bölgesine hâkim bir kalenin Bizans tekfurundan sökülüp alınması ve merkezin, Söğüt gibi uzak bir kasabadan kadısı, imamı, hatibi, subaşı atanmış ve pazaryeri oluşturulmuş hale getirilen Karacahisar'a nakledilmesi, çevredeki Germiyan ülkesinden, Karesioğulları'ndan, Aydınoğulları bölgesinden gazilerin, alplerin, dervişlerin, medrese ulemasının akın akın gelmesine neden oldu. Bu durum, o dönemin şartlarında Osman Gazi'yi fiilen bir "Gazi Bey" statüsüne yükseltiyordu. İnalçık'a göre, "Böylece Osman, Kastamonu emiri Çobanoğulları gibi Selçuklu sultanının sancak sahibi bir emiri (bey) mertebesine ulaşmış görünmektedir." (\*82)

**YARHISAR VE İNEGÖL'ÜN ELE GEÇİRİLMESİ: 1298**

1298 yılında Bizans tekfuru Aya Nikola'nın öldürülmesi ve Osman Gazi'nin ağabeyi Gündüz Alp'in hayatını kaybetmesine neden olan çetin bir savaşla İnegöl Tekfurluğu fethedildi. Bundan sonra Osman Bey, bütün dikkatlerini İznik'e yöneltti. Osman Gazi'nin Bitinya ucunda birdenbire parlaması, siyasi bakımdan ünlenmesi, askeri başarıları bölgedeki Rumları telaşlandırdı. Bizans tekfurları Osman Bey'in savaşla, çatışmayla yok edilemeyeceğini anlayınca tuzak kurma peşine düştüler. Yarhisar tekfurunun kızıyla evlenecek olan *Bilecik tekfurunun* düğününe davet ettiler. Düğünde bir tertiple Osman Bey öldürülecekti. Ancak Osman Bey'in dostu *Harmanakaya tekfuru Köse Mihal* suikast tertibini haber verince Osman Bey onlara tuzak kurdu. Çeşitli tertip ve kombinezonlarla hem Yarhisar kalesi hem de İnegöl ele geçirildi.

Osman Gazi'nin 1299 yılında Osmanlı Devleti'ni kurmasını, yani adına hutbe okutmasını Aşıkpaşazade, "Karacahisar'ı alınca şehrin evleri boş kaldı. Germiyan ilinden ve başka yerlerden hayli adamlar geldi. Az zamanda mamur oldu. Birçok kiliseleri de mescit yaptılar, pazar da kurdular. Halk toplanıp 'Cuma namazını kılalım ve bir kadı isteyelim' dediler. Dursun Fakı derler bir aziz kişi vardı.

DEVAM EDECEK

Kaynaklar:

(\*80) Halil İnalçık, Age.

(\*81) Neşri Mehmed, Kitâb-ı Cihan-Nümâ: Neşri Tarihi (nşr. F. Reşit Unat.) S. 106-112/Akt. Halil İnalçık, Age.

(\*82) Halil İnalçık, Age.

(\*c) OKUMA METNİ

Tersine herkesin inancına saygı göstereceğiz! İnsanlar arasında, din, soy, varlık bakımından hiçbir üstünlük tanımayacağız! Günbatının Karanlık Dünyası, karanlığını yüzyıllardan beri, sınırmıza sürmekte, bizi boğmaya çabalamaktadır. Yolunu kesene kuduz it gibi salacaktır. Bu nedenle yükleneyeğimiz iş ağırdır. Gireceğimiz geçit derindir. Bu kancık karanlığa karşı diri durmak gerekir. Savaşta düşmandan habersizlik körlüktür. Aldığın haberleri ulaştır hiç geciktirmeden... Ahilerin bizi arkalısın!" (Kemal Tahir, Devlet Ana, Bilgi yayınevi, 4. Basım Nisan 1973, C. 1, S. 223-224-225-226-227228-229)



**Salda Gölü'nde su seviyesi 20 metre çekildi! Doğal miras alarm veriyor. Gölü kurtarmak için acil önlemler çağrısı yapıldı.**

Burdur'un Yeşilova ilçesindeki doğal güzelliğiyle ünlü Salda Gölü'nde, su seviyesindeki ciddi düşüş endişe yaratıyor. Salda Gölü Koruma Derneği üyeleri, göldeki çekilmeyi gözler önüne seren görüntüleri kamuoyuyla paylaştı. Dernek Başkanı Osman Şakar, 27 Temmuz'da suyun ulaştığı noktadan çektiği görüntülerle birkaç gün önce aynı noktadan çekilen yeni görüntüleri karşılaştırarak, göl kıyısında yaklaşık 20 metrelik bir çekilme olduğunu açıkladı.

Salda Gölü'nün su seviyesindeki düşüşe dikkat çeken açıklamada, göl çevresindeki kuyu sondajlarının, sulama göletlerinin ve barajların gölü besleyen yeraltı su kaynaklarını tükettiği belirtildi. Derin çatlaklarla kaplanan göl tabanının, yeraltı su yollarının kurumasından kaynaklandığı ifade edildi. Ayrıca, Devlet Su İşleri'nin (DSİ) bölgedeki su yönetiminde serbest akan su bırakmaması ve kontrolsüz su kullanımına müdahale edilmemesi eleştirildi.

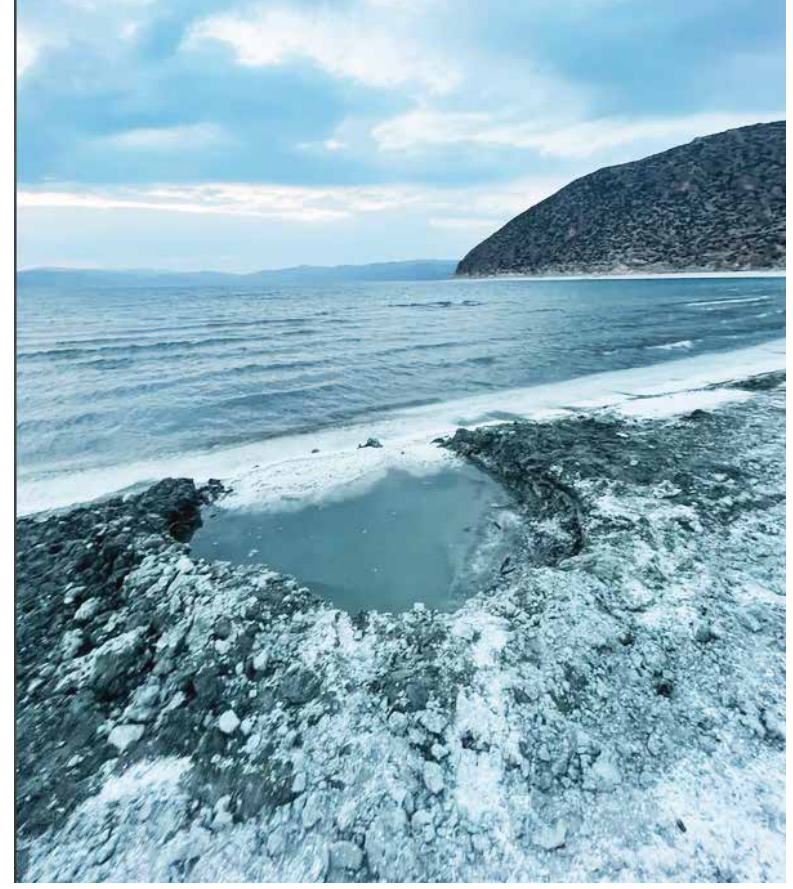
Dernekten yapılan açıklamada şu ifadeler yer verildi;

**"İMDAT! BEN DÜNYAYA MİRASIM, ÖLÜYÖRÜM, KURTARAN YOK MU?"**

25 Temmuz'da su kıyıyı kaplarken, üç ay sonra 20 metre çekildi. Doğal mirasımız hızla yok oluyor. Salda'yı ve geleceğimizi koruyalım! Salda Dünya Mirasıdır! Tam koruma istiyoruz! Son yıllarda Salda Gölü'nün su seviyesi endişe verici bir şekilde düştü. Su çekilme-

siyle zeminde derin çatlaklar oluştu; bu çatlaklar, gölü besleyen yeraltı su yollarının kurumasiyla ortaya çıkıyor. Çevredeki barajlardan göle can suyu bırakılmadığı gibi, kuyu sondajları ve sulama göletleri de gölü besleyen kaynakları azaltıyor. Devlet Su İşleri'nin özgür akan su bırakmaması ve bölgedeki kontrolsüz su kullanımı, Salda'nın su seviyesinin hızla azalmasına yol açıyor. Gölü ve çevresindeki ekosistemi korumak için acil önlemler alınması gerekiyor. Salda, tüm insanlığın mirasıdır; korunması hepimizin sorumluluğudur."

■ E.S. TUNCEL



**MAKÜ öğrencilerine müjde! İkametini Burdur'a taşıyan gençlere 1000 TL kentkart yüklemesi ve ulaşımda 2 TL indirim fırsatı.**

Burdur Belediyesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ) öğrencilerine yönelik özel bir kampanya başlattı. Belediye tarafından yapılan duyuruda, ikametgahını Burdur'a taşıyan üniversite öğrencilerinin 1000 TL değerinde kentkart yüklemesi kazanacağı açıklandı. Ayrıca, Burdur Belediyesi'nin toplu taşıma hizmetlerinden de 2 TL indirimle faydalanacakları belirtildi.

Belediye, sosyal medya hesapları üzerinden yaptığı açıklamada, "Sevgili MAKÜ'lü gençler;

Yerleşimini Burdur'a aktarmanız halinde hem 2 TL indirimle bineceğiniz hem de 1000 TL kentkart'ınıza yükleme yapacağımızı biliyor musunuz? Haydi, 31 Aralık 2024'e kadar ikametini Burdur'a al, 1000 TL yüklemeye hak kazan" ifadelerine yer verdi. Bu kampanyayla öğrencilerin Burdur'a ekonomik ve sosyal bağlarının güçlendirilmesi hedefleniyor.

Son başvuru tarihi olarak 31 Aralık 2024 açıklanan kampanya, MAKÜ öğrencilerinin büyük ilgisini çekmiş durumda. Yetkililer, ikamet taşıma işlemlerinin e-Devlet üzerinden kolaylıkla yapılabildiğini belirterek, öğrencileri bu fırsattan yararlanmaya davet etti.

■ ŞADİYE ÜNAL



# BURDUR'DA KURAKLIKLA MÜCADELE İÇİN ÖNEMLİ ADIM

## Kemerli çiftçilere %100 hibeli yem şalgamı tohumu dağıtıldı



**Burdur Ticaret Borsası ile Kemer İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü iş birliğiyle, kuraklık sorununa çözüm üretmek ve tarımsal sürdürülebilirliği desteklemek amacıyla az su isteyen yem bitkilerinin yaygınlaştırılması için önemli bir adım atıldı. %100 hibeli Ot Tipi Yem Şalgamı tohumu, düzenlenen törenle üreticilere dağıtıldı. Törene katılan Vali Tülay Baydar Bilgihan, yem şalgamının tarım ve hayvancılıkta kuraklığa karşı etkili bir alternatif olduğunu belirtti.**

**Burdur Ticaret Borsası ile Kemer İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, şehrimizde kuraklığa karşı az su isteyen yem bitkilerinin yaygınlaştırılması amacıyla %100 Hibeli Ot Tipi Yem Şalgamı tohumu dağıttı. Vali Bilgihan'ın da katıldığı törende konuşan BTB Başkanı Gündüzalp, "Tarımın ve yaşamın sürdürülebilirliği için yem bitkilerinde yeni bir üretim kültürü yaratacağız." dedi.**

Burdur Ticaret Borsası ile Kemer İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün, Burdur'da kuraklığa karşı az su isteyen yem bitkilerinin yaygınlaştırılması amacıyla imzaladığı protokolün ardından %100 hibeli Ot Tipi Yem Şalgamı tohumlarının dağıtımı, Vali Tülay Baydar Bilgihan'ın katılımıyla Kemer İlçesi'nde düzenlenen törende gerçekleşti. Kemerli üreticilere tohumlarını dağıtan Vali Bilgihan, "Burdur'da su sorunu ve iklim değişikliği yaşıyoruz. Bütün bu yaşadığımız olumsuzlukların azaltılması için yapılan önemli bir çalışmanın içerisindeyiz, emeği geçen herkese teşekkür ederim." dedi.

Tarımsal üretimin ve gıda arz güvenliğinin sürdürülebilirliği, yem bitkisi üretiminde kuraklığa karşı yeni bir üretim kültürü oluşturma ve planlı üretim modelinin yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla Burdur Ticaret Borsası'nın Akören Tarımsal Kalkınma Kooperatifi aracılığıyla kurduğu Araştırma Tarlası'nda denemeleri yapılan Ot Tipi Yem Şalgamı'ndan alınan tohumlar, Kemerli üreticileri %100 hibe olarak dağıtıldı. Tohum dağıtım törenine Burdur Valisi Tülay Baydar Bilgihan, Kemer Kaymakamı İbrahim Cesur, İl Emniyet Müdürü Ahmet Kurt, İl Jandarma Komutanı Kıdemli Albay Mehmet Balcı, Tarım ve Orman İl Müdürü Eyüp Adıgüzel, Burdur Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Faruk Gündüzalp, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Arif Çakır, Yönetim Kurulu Üyesi Niyazi Boz, Genel Sekreter Naile Küçükkepeci Ergün ve üreticiler katıldılar.

### Araştırma Tarlamızın tohumlarını dağıtıyoruz

Tohum dağıtım töreninde yaptığı konuşmada, projenin başlangıç sürecini anlatan BTB Yönetim Kurulu Başkanı Ömer

Faruk Gündüzalp, "Burdur Ticaret Borsası olarak, Akören Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanımız ve Yönetim Kurulu Üyemiz Niyazi Boz'un katkılarıyla kurduğumuz Araştırma Tarlasında, ot tipi yem şalgamının deneme ekimi gerçekleştirdik. Aldığımız ürünün protein ve enerji analizleri yüksek seviyede gelince, hayvan yemi olarak da denemelerini yaptık. Az su isteyen ve yaşadığımız iklim problemlerine karşı alternatif olacağına inandığımız yem şalgamının önce Kemer İlçemizde sonrasında ise şehrimizde yaygınlaştırılması amacıyla Kemer İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğümüzle birlikte eğitimler düzenleyerek talep topladık. Karşılıklı imzaladığımız protokolle bu yıl 40 üreticimize, Araştırma Tarlamızdan aldığımız ürünlerin tohumlarını %100 hibeli olarak dağıtıyoruz. Ayrıca Dağıttığımız yem şalgamı tohumları, Tarım ve Orman Bakanlığının başlattığı Tarımsal Üretim Planlanması çalışmasında yer alan yem bitkilerindedir. Önümüzdeki yıllarda projemizi, yeni yem bitkileri ve şehrimize katma değer sağlayacak ürünlerle il geneline taşımayı hedefliyoruz." dedi.

### Sürdürülebilir tarım için yeni projeler üreteceğiz

Burdur Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Veteriner Hekim Ömer Faruk Gündüzalp, tarım ve hayvancılığın sürdürülebilirliğini, yaşamın sürdürülebilirliği olarak gördüklerini, çalışmalarına da bu perspektifle yön verdiklerini vurgulayarak, "Burdur Ticaret Borsası olarak, Akören Köyümüzde daha önce denemelerini yaparak olumlu sonuçlar aldığımız, Kemer ilçemizde üreticilerimize verdiğimiz eğitimlerle yaygınlaştırmayı hedeflediğimiz Yem Şalgamı'nın tohumlarını dağıtarak, bir yandan kuraklıkla mücadele ederken diğer yandan da tarım ve hayvancılığımıza devam etmek zorunda olduğumuz Burdur'umuzda yeni bir tarımsal üretim kültürü ve standardı yaratma çabamızdayız. Bu projemizi havasıyla, suyuyla, toprağıyla bereketli ilçemiz, bilinçli üreticileriyle farkını ortaya koyan Kemer'de gerçekleştirmekten onur duyuyoruz. Kemer'in tüm ilçelerimize örnek olduğundan, hep birlikte yem bitkilerinde yeni bir üretim kültürü yaratacağıımızdan şüphemiz yok. Çalışmalarımıza yem şalgamı ile sınırlı kalmayıp yeni araştırma tarlaları kurarak gerek yeni yem bitkilerinin denemelerini, gerekse yerli tohum çalışmalarını yine hep birlikte sürdüreceğiz. Hayvancılıkta et ve süt verimimizi artırmak için yeni projelere imza atacağız." Sözlüyle, proje sürecini ve amaçlarını paylaştı.

### En verimli tarım arazilerimizde yem bitkisi yetiştiriyoruz

Türkiye'nin iklim değişiminden en çok etkilenen ülkelerden birisi olduğunu vurgulayarak, suyun daha verimli kullanılabilmesi için hayvan yemi olarak kullanılan ve çok su isteyen silajlık mısır yerine daha az su isteyen yem bitkilerine yönelmek gerektiğini belirten Gündüzalp, "Yaz döneminde yaşadığımız kuraklığa hepimiz şahit olduk, bazı köylerimizde mecburen barajlar tarımsal sulamaya kapatıldı, en az 15 köyümüzde içme suyu problemleri yaşandı. Bugün ülkemizin ve şehrimizin dört bir yanında su problemlerinin gündeme geldiği bir dönemdeyiz. Özellikle Burdur gibi su fakiri şehirlerde tropikal bir bitki olan mısır'ın üretimini azaltmaktan başka çaremiz yok. En verimli tarım arazilerimizin büyük bir kısmını yem bitkileri için kullanıyoruz. Bugün şehrimizde yem bitkileri üretiminin %83'lük kısmını mısır ve yonca oluşturuyor. Mısır ve yoncanın dışında da olsa yulaf, arpa, tritikale, çavdar, fiğ, korunga, buğday, bezelye, italyan çimi, hayvan pancarı, yem şalgamı sorkun, çayır otu ve burçak gibi ürünlerin de ekimi yapılmaktadır." dedi.

### Yem bitkisi ekim alanımız 40 yılda %640 arttı

Konuşmasında, Burdur'daki yem bitkileri üretimiyle ilgili verilerini de paylaşarak Başkan Gündüzalp, "Buğday ve Çeltikten sonra dünyada en fazla tarımı yapılan tahıl olan mısır, Burdur'daki tarımsal üretimin açık ara ilk sırasında yer alıyor. Burdur'da su sorununun başlıca sebepleri arasında gösterilen yem bitkilerinin üretim verilerini incelediğimizde, 40 yılda yem bitkileri için kullandığımız tarımsal arazi oranı ortalama %640 artmış durumda. 1983'te 54 Bin 670 Dekar arazide yem bitkisi üretilirken, 2019'da en yüksek üretim alanına ulaşarak 389 Bin 106

Dekar, 2023'te ise 343 Bin 216 Dekar'da yem bitkisi üretilmiştir. Yem bitkisi üretiminin de ortalama %70'lik bölümünü mısır, %13'lük kısmını yonca oluşturuyor. Silajlık mısır 2013'te 284 Bin Ton üretilirken, 2020'ye gelindiğinde 588 Bin Ton'a çıkmış durumda. 2023'te ise Silajlık mısır üretimi 521 Bin 619 Ton yapılmış. Ayrıca ilimizde yem bitkisi olarak 2023'te 133 Bin Ton Yonca hasadı yapılmış. Mısır ve yonca'nın dışında kalan yem bitkilerinin toplam hasadı, 137 bin ton ortalamasındadır." dedi.

### Yem bitkilerinde yeni bir üretim kültürüne ihtiyacımız var

Yaşamın ve tarımın sürdürülebilirliği için yem bitkilerinde yeni bir üretim kültürüne ihtiyaç duyulduğunu ifade eden Gündüzalp, "Silajlık mısır ve yoncaya göre daha az su isteyen, protein ve enerji bakımından yüksek verimli olan Yem Şalgamı, hayvanlarımıza yeşil ve kuru ot ile silaj olarak tüketilebilen, sonbaharda ekilip erken biçilebildiği için 2. Ürün yetiştirme imkanı tanıyan, üreticimizin kendi kullanımında da satışında da karlılığı yüksek bir bitkidir. Yem bitkisi alternatiflerimizi güçlendirip silajlık mısır ekimini azaltmazsak, su problemimiz büyüyecek ve yakın zamanda başka mahsul-lerin ekiminde sorunlar yaşamamız kaçınılmaz hale gelecek.

O yüzden Yem Şalgamı gibi az su isteyen bitkilere yönelmemiz, sürdürülebilir bir yaşam ve üretim için zorunluluktur. Büyükbaş hayvan varlığımızı sabit tutup mevcut hayvanlarımızın et ve süt verimini artırmalıyız. Aynı zamanda da Teke Yöresi'nin adına yakışır şekilde küçükbaş hayvancılığa yeniden yönelmeliyiz. Bu yalnızca şehrimiz için değil, ülkemiz için bir zorunluluktur. Türk Hayvancılığının sığır sayısını artırmak ve hayvan ithal etmek yerine, et ve süt kalitesi ile verimini artıracak yem ve ıslah çalışmalarını ciddi bir disiplinle yapmaktan başka çaresi yoktur. Bu konuda hepimize sorumluluk düşmektedir. Hayvancılığımızda oluşturacağımız düzen, bitkisel üretimimizi de rahatlayacaktır. Bitkisel üretimimiz rahatlayınca mısır için terkettiğimiz tarım arazilerimizde ürün çeşitliliğimiz yeniden artacaktır." dedi.



# BURDUR'DAKİ **DIYALİZ** SKANDALI YARGIYA TAŞINIYOR!..

## CHP suç duyurusunda bulunacak

CHP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Zeliha Aksaz Şahbaz, Burdur Devlet Hastanesi'nde diyaliz tedavisi gören 3 hastanın hayatını kaybetmesine neden olan olayla ilgili hazırlanan bilirkişi raporuna ilişkin çarpıcı açıklamalarda bulundu. Şahbaz, hastanenin yumuşak su sistemine antifriz olarak kullanılan etilen glikol karışmasının yaşanan trajedinin temel sebebi olduğunu belirtti. Sağlık Bakanlığı'na sert bir dille eleştiren Şahbaz, ihmaller zincirinin sorumlularına yönelik suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı.



CHP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Zeliha Aksaz Şahbaz, Burdur Devlet Hastanesi'nde diyaliz tedavisi sonrası hayatını kaybeden 3 hasta hakkında hazırlanan bilirkişi raporuna ilişkin dikkat çeken açıklamalarda bulundu. Şahbaz, hastanenin yumuşak su sistemine, antifriz olarak kullanılan etilen glikol karışmasının üç can kaybına yol açtığını belirtti. Sağlık Bakanlığı yetkililerine yönelik ağır eleştirilerde bulunan Şahbaz, Bakanlık hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı.

Şahbaz, haziran ayında Burdur Devlet Hastanesi'nde gerçekleşen ve 3 kişinin ölümüne, 33 kişinin de yoğun bakıma kaldırılmasına yol açan bu olayın, hastanenin açılışında yapılan ciddi proje ve kontrol hatalarından kaynaklandığını belirtti. Şahbaz, "Bu hastane 11 Aralık 2023'te açıldığında İl Sağlık Müdürü tarafından güvenli bir kurum olarak tanıtıldı, ancak hastalar için ciddi bir tehlike arz ettiği ortaya çıktı" diyerek hastanenin açılış sürecindeki ihmellere vurgu yaptı.

### Antifriz Karışımıyla Gelen Faciaya Bilirkişi Tespiti

Şahbaz, yapılan bilirkişi incelemelerinin kendilerini doğruladığını ifade ederek, "Yumuşak su sistemine projeye aykırı bir by-pass hattı eklenmiş ve çek valf konulmadan manuel vana yerleştirilmiş. Bu durum, antifrizde bulunan etilen glikolün temiz su hattına karışmasına neden olmuş. Proje dışı uygulamaları denetlemeden geçici kabulü yapan Sağlık Bakanlığı yetkilileri, bu olayın başlıca sorumlularıdır" dedi.

### Sağlık Bakanlığı'na Suç Duyurusu

Şahbaz, Burdur Devlet Hastanesi'ndeki ihmalleri gerçekleştiren yetkililer hakkında Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı. Şahbaz, benzeri olayların tekrarlanmaması için Sağlık Bakanlığı'na şu öneri-

lerde bulundu: "Projelerin onay ve geçici kabul süreçlerinin daha sıkı denetlenmesi, personelin düzenli eğitilmesi ve tüm by-pass hatlarının kaldırılarak sistemlerin onaylı projeye uygun hale getirilmesi zorunludur."

Şahbaz, olayın, hastane projelerindeki denetim eksikliklerini ve Sağlık Bakanlığı'nın sorumluluğunu yerine getirmediğini gözler önüne serdiğini vurguladı.

Şahbaz, olaya ilişkin düzenlenen bilirkişi raporunda yer alan tespitlere ilişkin ise şöyle konuştu:

"Olay ile ilgili olarak düzenlenen bilirkişi tespit raporlarında; Burdur Devlet Hastanesi Kazan Dairesi uygulama projesinde bulunmayan bir by-pass hattının imalat aşamasında ve onay alınmadan ilave edildiği ve bu hatta çek valf konulmadığı, devamında da by-pass hattındaki vananın manuel olarak açılması nedeniyle antifrizde bulunan etilen glikol içeren suyun, temiz olması gereken diyaliz ünitesi su besleme hattındaki suya karıştığı belirtilmektedir.

"Geçici kabul komisyonu, ters akışa izin veren imalatı kabul etmiş"

Proje dışı imal edilmiş by-pass hattı üzerinde küresel bir vana konulmuş ve bu vananın yanlışlıkla açılması sonucunda ters akış oluşmuştur. Sağlık Bakanlığı Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü, şartnamelerine aykırı olarak Geçici Kabul Komisyonu bunu kontrol etmeyerek ters akışa izin veren imalatı kabul etmiş ve neticesinde 3 vatandaşımızın hayatını kaybetmiştir. Uygulama projesinde yer almayan by-pass hattının onay almadan ve çek valfsiz imal edilmesine yol açan, bu hattı geçici kabul sırasında fark etmeyen ve onaylayan, işletme sırasında bu eksik kurulumun neleden neden olabileceğini öngöremeyen Sağlık Bakanlığı yetkililerinin bu olayda sorumluluğu bulunmaktadır.

### "Sağlık Bakanlığı sorumluluğunu yerine getirmedi"

Geçici Kabul Komisyonu tarafından yapılan 19 Temmuz 2023 tarihinde yapılan geçici kabuldeki 37 maddeden oluşan mekanik eksik işler listesine bakıldığında, müteahhit firmanın yapması gereken pek çok önemli işin olduğu belirtilmektedir.

Geçici kabul listesinde 3 vatandaşımızın hayatını kaybetmesine neden olan proje dışı yapılan by-pass hattı ve çek vananın eksikliği ise yer almamaktadır. Proje ve uygulama kontrolü, malzeme denetimi, işletmeye açılma dönemindeki 'test etme, dengeleme ve ayarlama' süreci ve işletme yetkinliği bir hastanenin hayata geçme süreci bu hastanede çalıştırılmamıştır. Bu aşamaları en doğru şekilde kurgulaması ve sistemi kurması gereken Sağlık Bakanlığı öncelikle bu sorumluluğunu yerine getirmemiş ve proje yer almayan bir imalatı kontrol etmeden hastanenin açılmasına ve dolayısıyla da 3 vatandaşımızın hayatını kaybetmesine sebebiyet vermiştir."

### "Sağlık Bakanlığı hakkında suç duyurusunda bulunuyoruz"

Burdur Devlet Hastanesi'nde, proje dışı uygulamaları tespit etmeden geçici kabulü yapan ve hastanenin faaliyete geçmesine izin veren Sağlık Bakanlığı yetkilileri hakkında Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunacaklarını söyleyen Şahbaz, benzeri olayların yaşanmaması için alınması gereken önlemleri şöyle sıraladı:

"Öte yandan, proje ve uygulama arasındaki tutarsızlıklar, kontrol süreçlerinin yetersizliği ve işletme personelinin hatası bu elim olayın meydana gelmesinde ön plana çıkmaktadır. Benzeri olayların yaşanmamasını teminen; Kontrol Mekanizmalarının Güçlendirilmesi: Sağlık Bakanlığı'nun projelerin onay sürecinde daha titiz bir denetim yapması ve geçici kabul sırasında eksikliklerin tamamlanmadan onay verilmemesi gereklidir. Personel Eğitimi: İşletme ve bakım personeline düzenli eğitim verilmesi ve sistemlerin düzenli olarak denetlenmesi gerekmektedir. By-pass hatlarının kaldırılması: Benzer olayların önlenmesi için tüm by-pass hatlarının kaldırılması ve onaylı projesine uygun imalatın yapılması zorunludur."

■ KADRIYE ÇETİN

